

Tegn og under er ikke sannhetskriterium

Av Jan Bygstad, prest i DELK

Kronikk i DagenMagazinet 28. juli 2008.

Den 15.07 har R. Paulsen en kronikk i avisen i anledning den pågående debatt om Lakeland. Uten å nevne navn på sine teologiske motstandere (som vel må være Arne H. Teigen, G. Soppeland og undertegnede), benevnes vi ironisk som "bedømmerne". RPs kronikk er ganske karakteristisk for hvordan mange karismatikere reagerer på teologisk kritikk: En svarer med å gi inntrykk av at det kritikerne har vansker med å godta, er helbredelser eller at nådegavene er i funksjon.

La det være helt klart: Undertegnede betviler ikke at Herren gjorde under og helbredet syke mens han vandret i kjød, ei heller at han kan gjøre det samme i dag. Likeledes at han fortsatt deler ut nådegaver etter sin vilje i den kristne menighet.

Problemet i forhold til karismatikken ligger et annet sted, i hva en lærer om Den hellige ånd og om hvordan Ånden mottas, og - i sammenheng med dette - hvilken plass og betydning tegn og under gis i troens liv. Dette henger videre sammen med en rekke andre hovedsaker i troen: Hva en lærer om nådemidlene, om helliggjørelsen, om lov og evangelium, m.m.

Tegn og under

Både Bibel og kirkehistorie viser oss at tegn og under opptre i bestemte historiske perioder. I Bibelen er det på Moses', Elias' og Jesu og apostlenes tid vi hører om Guds ekstraordinære inngrep på denne måten. På samme vis forholder det seg i kirkehistorien. Vi ser at det særlig er under de store vekkelse, ofte der evangeliet på forhånd er ukjent, at Gud griper inn slik. Dette er Guds sak og ikke vår. Han gjør hva han vil når han vil. Å foreskrive Gud at tegn og under alltid skal skje, er å forvente noe som det ikke er belegg for i Bibel- eller kirkehistorie.

Det er sant at Jesus har sagt: "Disse tegn skal følge dem som tror -" (Mark 16,17ff). Men Jesus har ikke sagt at de som tror skal følge tegn og under, - men det er dette som skjer i mange karismatiske sammenhengene.

I nyere tid har dette flere kilder i teologisk forstand: Først og fremst kirkevekstbevegelsen og C. Peter Wagners samarbeid med John Wimber og den derav fremvoksende Vineyard-bevegelsen. Det er Wimber som lanserer den såkalte "kraft-evangelisering", der poenget er at tegn og under må ledsage den ellers så ufruktbare evangeliseringen, for da vil mennesker meget lettere la seg overbevise av budskapet. Den underliggende tanke er m.a.o. at troen skapes ved å bevitne det underfulle og overnaturlige, ikke ved Ordet. Det

mirakuløse blir ”troens bevis”. Men i Bibelen lærer vi at ”troen kommer av hørelsen” (Rom 10,17), dvs. av evangeliets skapende kraft. Bibelsk kristendom hviler i troen på Ordets virkekraft, og er derfor nådemiddelkristendom.

Dette innebærer at det er den rette forkynnelse av Guds ord i lov og evangelium som er kjennetegnet på den sanne kristne menighet (*notae ecclesiae*, se CA7), og ikke tegn og under. Det ulykkelige her er at slik RP tenker, gjør han tegn og under til slike kjennetegn.

Helbredelse og sensasjon

RP refererer i sin kronikk til de tegn og under som skjer ved Filip og Paulus og anvender disse som belegg for den utbredte praksis med ”helbredelsesmøter”. Til det er å si at disse offentlige undergjerninger er av ”tilfeldig” karakter, dvs. at de ikke er planlagt av apostlene, men skjer spontant under Åndens ledelse i møte med mennesker i nød. Vi hører aldri at apostlene tillyser mirakelmøter eller helbredesshow slik det er en utbredt praksis for i en del karismatiske sammenhenger. Dette henger i Bibelen sammen med den åndelige fare som sensasjonsmakeri fører med seg: Det stimulerer kjødelig religiøsitet i stedet for sann gudsfrykt.

I NT har vi et talende eksempel på hvordan Herren selv lar en sensasjonshungrig mengde fare (Joh 6,15) for til sist å bli stående tilbake kun med de tolv (v. 66). Dette er omvendt kirkevekst. Poenget her er at en i dagens karismatiske klima er blitt så opptatt av vekst og oppslutning at en ofte nivellerer anstøtet fra budskapet for å kunne samle de store skarer. En appellerer til det sensasjonelle på bekostning av ”korsets anstøt” (1Kor 1,18ff).

Denne kjødelige religiøsitet ser vi tydelig for våre øyne f.eks. i de ekstreme ytringene i den såkalte ”Toronto-velsignelsen”. I Guds ord finnes der ikke en tøddel som taler om at den slags ytterliggående og ekstatiske fenomener som vi her kan være vitne til, er tegn på Åndens virke. Jeg er ikke betenkt på å gjenta: Dette er ikke fra Gud, - det er det Bibelen kaller ”en annen ånd” (2Kor 11,4). Det er ikke tilfeldig at i Skriften kalles Guds Ånd gjennomgående ”Den *hellige* ånd”: Alle disse skrik, latterbrøl og dyrelyder som vi møter i torontosammenhenger, er uverdige og uforenlige med Åndens hellighet.

Matt 7,21f

RP klager over skeptikernes henvisning til Matt 7,21ff.

Dette skriftstedet er meget viktig. Problemet med de som sier ”Herre, Herre”, er at de på dommens dag påberoper seg det de har gjort (sin tjeneste, det Gud har brukt dem til). Dette avslører et falskt hjerteforhold til Herren. For i dommen har en kristen ikke annet å påberope seg enn Jesu kors og blod. Påberoper en seg sin tjeneste, avslører en at en bygger på (lov)-gjerninger. Om dette sier Herrens apostel: ”For er rettferdighet å få ved loven, da er Kristus død forgjeves” (Gal 2,21).

Problemet i vår sammenheng er nå at mange i den karismatiske leir påberoper seg slike kraftige gjerninger *overfor mennesker*. Ekstraordinære kraftgjerninger skal dokumentere at det en holder på med er fra Gud. Dette avviser Bibelen (5Mos 13), det er *forkynnelsen* som avslører hvilken ånd vi har med å gjøre. Bibelsk bedømt er der en nær sammenheng mellom hva en påberoper seg overfor Gud og hva en påberoper seg overfor mennesker. Det er eksempelvis derfor Paulus ikke vil rose seg av annet enn sin svakhet (2Kor 12,9f).

Å påberope seg kraftige gjerninger avslører m.a.o. en gjerningsorientert kristendom. Det er derfor ikke tilfeldig at en i karismatisk sammenheng ofte møter en lovisk forkynnelse: Forsamlingen får stadig høre hva de skal gjøre, hvordan de bør være, hva de mangler og bør skaffe seg. Noe som avføder en aktivisme som over tid gjør mennesker uendelig slitne. Hvis man bare vil følge løsningene til disse herlige forkynnerne, får en løfte om å lykkes som kristen, få et ”seirende kristenliv”, og så skal ”den store vekkelsen” komme.

Så er det noen stakkarer som ikke ”får det til”. De blir så usigelig trette over alt de må og bør, og orker ikke mer. Det er en uunngåelig konsekvens av loviskhet - også den karismatiske. Og all loviskhet har sin rot i at der ikke skjernes rett mellom lov og evangelium.
